

Νοέμβριος 2006

Δελτίο Τύπου

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΑ ΠΡΟΣΦΑΤΑ ΚΡΟΥΣΜΑΤΑ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΒΙΑΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ

- ΤΗΝ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΠΑΡΑΔΟΘΕΙ ΣΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ 2004
- ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΔΙΕΞΑΧΘΕΙ Η ΔΙΑΤΑΧΘΕΙΣΑ ΕΔΕ ΚΑΤΑ ΤΡΟΠΟ ΑΜΕΡΟΛΗΠΤΟ
- ΟΤΙ ΤΥΧΟΝ ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΣΠΟΥΔΗ ΓΙΑ ΤΑΧΕΙΑ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΤΗΣ ΕΔΕ ΘΑ ΔΙΑΚΥΒΕΥΣΕΙ ΑΡΓΟΤΕΡΑ ΤΟ ΚΥΡΟΣ ΤΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Με αφορμή το πρόσφατο περιστατικό ξυλοδαμού Κυπρίου φοιτητή, που φέρονται να διέπραξαν στη Θεσσαλονίκη αστυνομικοί με πολιτική περιβολή, πολλά μέσα ενημέρωσης επανέφεραν στην επικαιρότητα την **Ειδική Έκθεση** του Συνηγόρου του Πολίτη για την «**Πειθαρχική-διοικητική διερεύνηση καταγγελιών σε βάρος αστυνομικών υπαλλήλων**».

Πράγματι στην έκθεση εκείνη, που ολοκληρώθηκε και δημοσιεύθηκε τον Οκτώβριο 2004 (βλ. σχετικό δελτίο τύπου <http://www.synigoros.gr/news_10_2004_01.htm> και το πλήρες κείμενο <<http://www.synigoros.gr/reports/astinomikoi.pdf>> στην ιστοσελίδα της Αρχής), ο Συνήγορος του Πολίτη συγκέντρωσε και αξιοποίησε τα συμπεράσματά του από την εξέταση σχεδόν διακοσίων (180) υποθέσεων που τον είχαν απασχολήσει από το 1999 έως το 2004. Στη συντριπτική πλειονότητα των υποθέσεων αυτών, ο Συνήγορος είχε διαπιστώσει ότι οι αστυνομικές αρχές είχαν διερευνήσει πλημμελώς τις συναφείς καταγγελίες σε βάρος αστυνομικών υπαλλήλων.

Οι εν λόγω πλημμέλειες δεν αποδίδονταν μόνο σε παραλείψεις συγκεκριμένων στελεχών τα οποία είχαν διενεργήσει τις έρευνες, αλλά κυρίως σε χρόνιες και επίμονες ελλείψεις και δυσλειτουργίες του συστήματος εσωτερικών ελέγχων της Ελληνικής Αστυνομίας, ιδίως: επιλογή τύπου έρευνας ή διαδικασίας έρευνας που τελούσαν σε αναντιστοιχία προς τη σοβαρότητα των καταγγελιών (λ.χ. προκαταρκτική έρευνα αντί ΕΔΕ): ανάθεση έρευνας σε αξιωματικό που, λόγω προσωπικής εμπλοκής ή ιδιότητας (π.χ. άμεσος προϊστάμενος του εγκαλουμένου αστυνομικού), δεν παρείχε εχέγγυα αμεροληψίας: σημαντική καθυστέρηση στην ολοκλήρωση της έρευνας: παράλειψη να συνεκτιμηθούν ή να αξιολογηθούν κρίσιμα

αποδεικτικά στοιχεία (λ.χ. ιατρικές γνωματεύσεις από δημόσια νοσοκομεία που πιστοποιούσαν σοβαρές σωματικές βλάβες και κακώσεις): αναιτιολόγητη επιλογή αποδεικτικών μέσων· λογικές αντιφάσεις ή πραγματολογικές ατέλειες στην εξαγωγή συμπερασμάτων· εσφαλμένη ερμηνεία διατάξεων στην αποτίμηση των ελεγχόμενων πράξεων· εμφανής επιρροή στερεοτύπων και προκαταλήψεων ως προς την κατανομή ευθύνης· συστηματική αποφυγή επιβολής κυρώσεων ακόμη και για διαπιστωθείσες επιλήψιμες πράξεις· παράλειψη ενημέρωσης του καταγγέλλοντος. Η παραπάνω έκθεση κατέληγε σε συγκεκριμένες εισηγήσεις για την αναμόρφωση των πρακτικών διοικητικής έρευνας.

Ένα χρόνο αργότερα, ο Συνήγορος του Πολίτη επανήλθε, διαπιστώνοντας ότι τα περισσότερα από τα επισημανθέντα προβλήματα εξακολουθούσαν να συντρέχουν στην καθημερινή πρακτική, χωρίς οι όποιες θετικές εξελίξεις σε θεσμικό επίπεδο (όπως η ειδική διάταξη του Κώδικα Δεοντολογίας Αστυνομικών για *«αμερόληπτες και αποτελεσματικές διαδικασίες εξέτασης και ελέγχου στις περιπτώσεις υποβολής παραπόνων πολιτών»*), που προστέθηκε μετά από εισήγηση του Συνηγόρου του Πολίτη), να έχουν ουσιαστικά επηρεάσει το καθημερινό έργο της αστυνομίας.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους της χώρας, η ΕΛΑΣ έχει ως αποστολή την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών όλων όσων διαβιούν στην επικράτεια. Γι' αυτό και ο Συνήγορος αισθάνεται έντονη ανησυχία, όταν την αποστολή αυτή υπονομεύουν, παρά τις επανειλημμένες υποδείξεις του, στελέχη της ΕΛΑΣ, παραβιάζοντας συνταγματικές ελευθερίες των πολιτών, λ.χ. με την αδικαιολόγητη χρήση βίας. Η επανάληψη παρομοίων φαινομένων μπορεί να αποτραπεί, μόνον εάν η ίδια η ΕΛΑΣ, μέσα από τις νόμιμες διαδικασίες, αξιοποιώντας παράλληλα και τις υποδείξεις του Συνηγόρου του Πολίτη, πείσει τα στελέχη της αλλά και την κοινωνία, ότι επιμερίζει κατά τρόπο δίκαιο τις αντίστοιχες πειθαρχικές ευθύνες. Άλλωστε, σύμφωνα με την απόφαση *«Μακαρατζής κατά Ελλάδος»* του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (20.12.2004), η αναποτελεσματικότητα των εσωτερικών αστυνομικών ερευνών εμβαθύνει την προσβολή των ιδίων δικαιωμάτων που φέρονται ήδη να έχουν προσβληθεί από τις καταγγελλόμενες πράξεις.

Για το προαναφερθέν πρόσφατο περιστατικό της Θεσσαλονίκης, τα υπάρχοντα αποδεικτικά μέσα (πολίτες αυτόπτες μάρτυρες, κ.λπ.) φαίνεται πως παρέχουν στην ΕΛΑΣ τη δυνατότητα να διενεργήσει μια αποτελεσματική και αμερόληπτη έρευνα, ώστε να ενισχυθεί η τρωθείσα αξιοπιστία του σώματος και, συνακόλουθα, η εμπιστοσύνη της κοινωνίας προς αυτό.

Η διαταχθείσα για την υπόθεση αυτή Ένορκη Διοικητική Εξέταση (ΕΔΕ), πρέπει να διεκπεραιωθεί το ταχύτερο δυνατόν. Η ταχεία διαλεύκανση των πειθαρχικών πτυχών της υπόθεσης δεν πρέπει ωστόσο να αποβεί σε βάρος της νομιμότητας, του τεκμηρίου αθωότητας των εγκαλουμένων αστυνομικών, και εν τέλει της αξιοπιστίας της ίδιας της ΕΔΕ. Μια βιαστική και εκ του προχείρου διεκπεραίωση της πειθαρχικής διαδικασίας, προκειμένου να κατευναστεί η αγανακτισμένη κοινή γνώμη, εγκυμονεί τον κίνδυνο να ακυρωθούν αργότερα τα αποτελέσματα της ΕΔΕ από τα δικαστήρια, όταν δηλαδή η νομιμότητα της διαδικασίας, βάσει της οποίας θα έχουν τυχόν επιβληθεί πειθαρχικές ποινές σε αστυνομικούς υπαλλήλους, θα κριθεί από τη δικαστική εξουσία.